

FUG

Valgt til FAU – hva nå?

Program 07.09.22 – FAU Nome

1. Kort presentasjon av FUG
2. Hvorfor har vi FAU?
  - a. Lovverk
  - b. Ansvar
  - c. Medvirkning
  - d. Mangfold og muligheter
  - e. [Kort refleksjon i gruppa med tilbakemelding via Menti](#)
3. Valgt til å sitte i FAU! Hva gjør vi nå?
  - a. Rolle og oppgaver
  - b. [Kort refleksjon i gruppa med tilbakemelding via Menti](#)
  - c. Eksempel på møteplan – skolens rådsorganer
  - d. Eksempel på årshjul for FAU
4. Tid for tips til deg som FAU-representant
  - a. Vær bevisst mangfoldet
  - b. Dialog
  - c. Medskapning
  - d. Skap trygge rammer for møtene
  - e. Det første møtet
  - f. Tips til et godt FAU
  - g. FUGs 10 råd for samarbeid og inkludering
5. Snakk sammen – utdrag fra samtaleplakaten om arbeid i FAU
  - a. [Grupprefleksjoner med tilbakemeldinger i Menti](#)
5. En titt på FUGs ressurser (hvis tid)

Hvem er FUG?

«Et fritt og uavhengig organ som skal jobbe for et godt skole-hjemsamarbeid og ivaretagelse av foreldrenes interesser i denne sammenheng.»

Mandatbeskrivelsen

Utvalg og mandat

Utvalget er et fritt og uavhengig organ som skal jobbe for et godt skole-hjemsamarbeid og ivaretagelse av foreldrenes interesser i denne sammenheng.

Utvalget utnevnes av Kongen i Statsråd, og velges for fire år om gangen.

Utvalget representerer alle landsdeler og består av sju medlemmer og to vara. Felles for dem alle er at de har vært aktive i skolens rådsorganer.

Tre av utvalgsmedlemmene er særrepresentanter som ivaretar det samiske, det minoritetsspråklige og det spesialpedagogiske perspektivet.

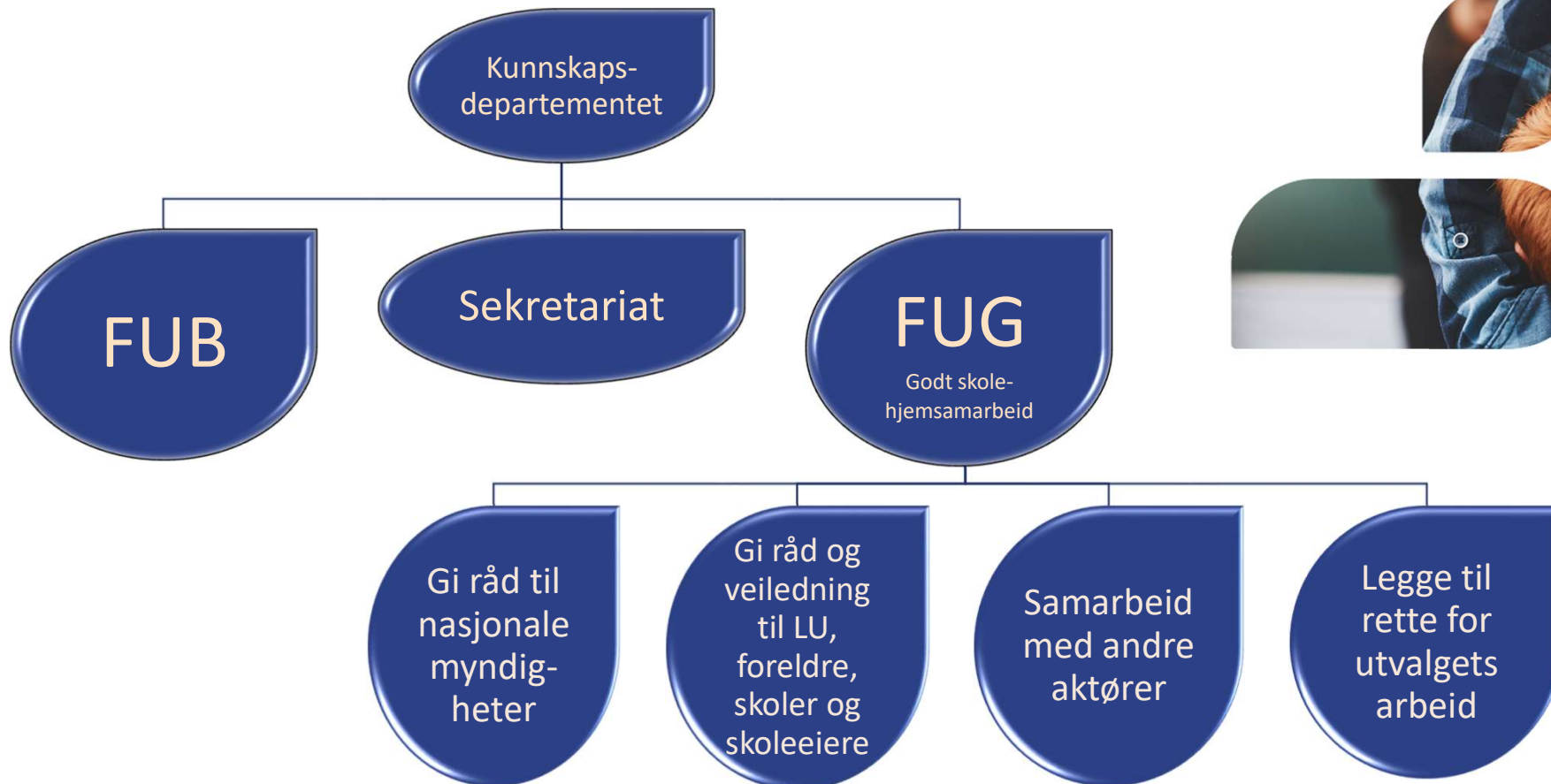
Utvalget møtes ca. 6 ganger i året; på to dagers møtesamlinger. Noe arbeid mellom møtene må påregnes. Egen avtale gjelder for leder og nestleder.

Alle som har hatt et lokalt engasjement for skole-hjemsamarbeid og arbeid i FAU, kan nomineres til utvalgsmedlemmer.

Ny nominasjonsprosess starter seinhøstes 2023.

Struktur, mandat og oppgaver

Hvorfor FAU?

**Samarbeid staves
med to bokstaver.**

-VI-

Thomas Nordahl

Hva sier opplæringsloven?

§ 1-1. Formålet med opplæringa

Opplæringa i skole og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring. /.../

§ 11-4. Foreldreråd ved grunnskolar

På kvar grunnskole skal det vere eit foreldreråd der alle foreldre som har barn i skolen, er medlemmer. Foreldrerådet skal fremje fellesinteressene til foreldra og medverke til at elevar og foreldre tek aktivt del i arbeidet for å skape godt skolemiljø. Foreldrerådet skal arbeide for å skape godt samhald mellom heimen og skolen, leggje til rette for trivsel og positiv utvikling hjå elevane og skape kontakt mellom skolen og lokalsamfunnet. Foreldrerådet vel eit arbeidsutval. Arbeidsutvalet vel to representantar med personlege vararepresentantar til samarbeidsutvalet. Leiaren for arbeidsutvalet skal vere den eine av representantane

Hvem har ansvar for hva?

- Det er skolen, ved rektor, som har ansvaret for skole-hjemsamarbeidet og for at FAU kommer i gang med sitt arbeid.
- FAU har ansvar for å følge opp samarbeidet slik at det holdes vedlike og videreutvikles.
- Rektor har ikke møterett i FAU, men kan inviteres med hvis det er ønskelig. Det kan være nyttig å ha faste møtepunkter med rektor for å ha god dialog mellom FAU og skolens ledelse. Det er et felles ansvar å få på plass en slik rutine.
- Skolen bør tilby FAU-representantene skolering for å bidra til et velfungerende FAU. Det er særlig viktig at nyvalgte representanter kjenner sine oppgaver og blir trygge i rollen. FAU kan ha medansvar i dette arbeidet.

Eksempler på god praksis for samarbeid med rektor:

- Rektor har formøte med FAU-leder eller styre før FAU-møtet
- Alle FAU-møter starter med informasjon fra rektor
- Rektor er tilgjengelig under FAU-møtet – i tilfelle behov for spørsmål og avklaringer.

Eksempler på skolering:

- Kurspakke i regi av skole og FAU
- Kurskvelder
- Temamøter
- Overlapp mellom nytt og gammelt FAU

Hvordan få til medvirkning?

FAU bør ta en gjennomgang av egne oppgaver slik at utvalget fungerer etter målsettingen om reell foreldremedvirkning i elevenes læring, utvikling og trivsel.

Det er i tillegg viktig at skolen og FAU samarbeider om å definere FAUs rolle, ansvar og muligheter.

Dere bør bli enige om:

- hvilke saker FAU skal få/gi informasjon om.
- hvilke oppgaver skolen gjerne ser at FAU gjennomfører.
- hvilke saksområder FAU er med på å legge premisser for

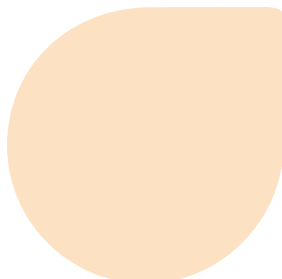
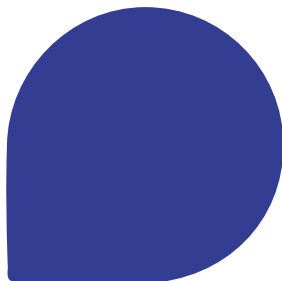
Mangfold og muligheter

Det bør være likt antall kvinner og menn i FAU, og sammensetningen bør gjenspeile mangfoldet i elev- og foreldregruppen.

Som FAU-representant, får du mulighet til å:

- bli godt kjent med skolens virksomhet
- bli kjent med skolens ledelse
- bli kjent med andre foreldre
- bidra til kvalitetsutvikling av skolen
- bidra i arbeidet for en bedre skolehverdag for elevene

Hva opplever du som positivt ved å være FAU-medlem?

**Valgt! Hva nå?
-FAUs rolle og
oppgave**

**Stop saying «I wish»
Start saying «I will»**

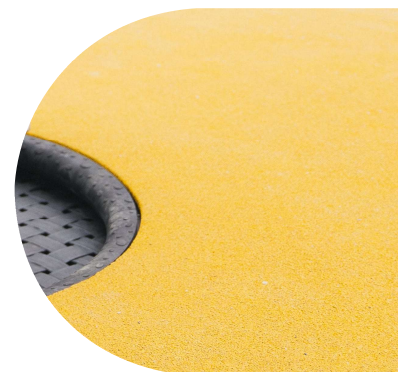
Hva skal FAU gjøre?

FAU skal

- fremme fellesinteressene til foreldrene
- medvirke til at foreldre tar aktivt del i arbeidet for å skape et godt skolemiljø
- bidra til et godt samarbeid mellom hjem og skole
- legge til rette for positiv utvikling hos elevene
- skape kontakt mellom skolen og nærmiljøet
- sikre kontakt og kommunikasjon mellom FAU, eventuelle klassekontakter og foreldre

Samarbeidspartnere

- skolens ledelse og ansatte
- skolens samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalg
- foreldrekontaktene, og bidra til at samarbeidet på gruppe/klassenivået fungerer
- foreldre ved skolen
- elevrådet

Hva bør og kan FAU gjøre?

FAU – hva bør vi gjøre?

ha god dialog og jevnlig møter med skolens ledelse og andre utvalg

sikre god kommunikasjon internt i FAU, og med foreldrekontaktene og resten av foreldrene ved skolen

sikre godt samarbeid med elevrådet

utarbeide mål for eget arbeid og finne et realistisk nivå på

antall oppgaver og aktiviteter

diskutere hva som er viktigst å prioritere

lage et årshjul der oppgaver og aktiviteter legges inn

sende ut referater fra FAU-møtene til eventuelle

klassekontakter og foreldre, alternativt publisere referatene på skolens nettside

FAU – hva kan vi gjøre?

kan være en ressurs i arbeidet med å komme med innspill rundt temaer i skolen

kan på eget initiativ ta opp saker

kan ha kontakt med lag, organisasjoner og næringsliv i nærmiljøet

Hvilke oppgaver kan FAU jobbe med?

Ved noen skoler er FAU-representantene delt inn i et styre som koordinerer og leder arbeidet.

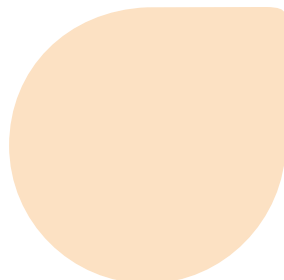
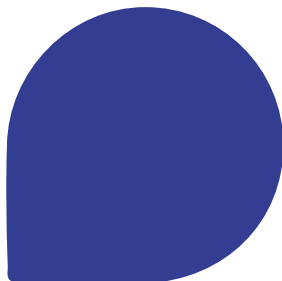
FAU-representantene kan også deles inn i mindre undergrupper som jobber med definerte oppgaver eller prosjekter.

Eksempler på oppgaver:

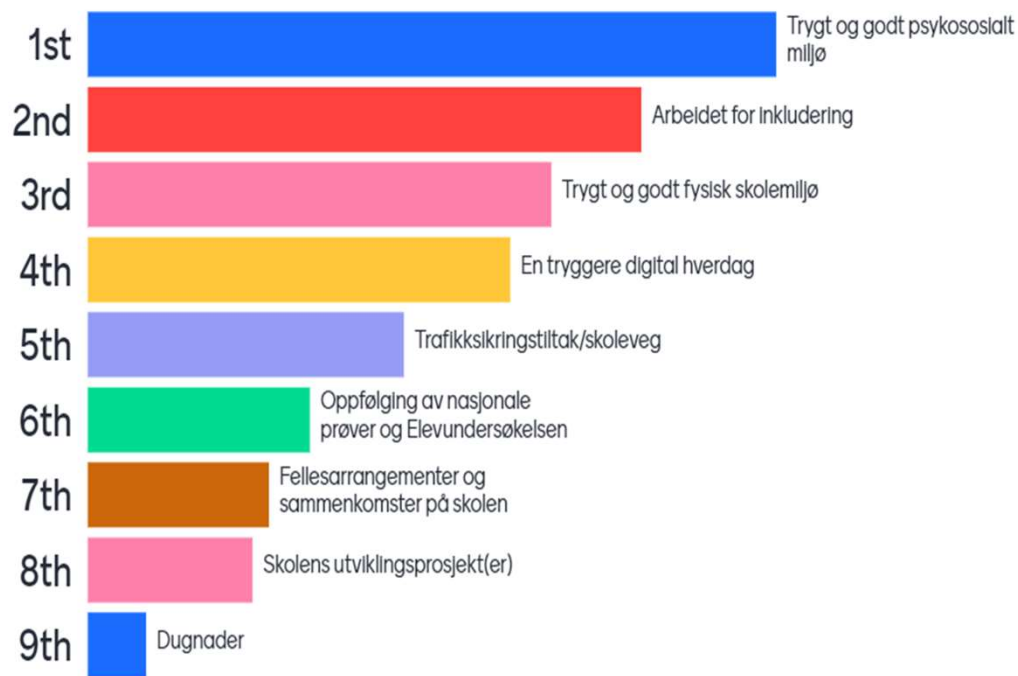
- skolens systematiske arbeid for et trygt og godt skolemiljø
- gjennomgang og oppfølging av elevundersøkelsen
- digital dømmekraft
- skolevurdering
- utviklingsprosjekter
- arrangementer
- informasjonstiltak
- flerkulturell satsning
- ressurser til skolen
- nettverksansvarlig for foreldrekontaktene
- trafikkspørsmål o.a.

Noen av oppgavene krever samarbeid med skolen, mens andre kan løses selvstendig av FAU.

Hvilke temaer engasjerer deg som FAU-medlem? Velg dine 3 på topp!

Eksempel på møteplan – skolens rådsorganer

Måned	Elevråd	FAU	SU	SMU	Arb.gr Styre	Foreldremøter
August						
September						
Oktober						
November						
Desember						
Januar						
Februar						
Mars						
April						
Mai						
Juni						

Eksempel på årshjul for FAU

Måned	Møtedatoer for FAU	Faste gjøremål	Aktuelle tema og gjøremål	Dialog inn/ut
August	20.08. kl. 18-20	Konstituering Opplæring av nytt FAU		Formøte med rektor
September		Foreldremøter på alle trinn	Gå til skolen-aksjon	Aksjonsinfo fra FAU
Oktober			Refleks-uke	Info fra FAU/ skole
November		Nasjonale prøver	Trivselstiltak	Info fra FAU
Desember			Avslutninger	
Januar			Temakveld	Formøte med rektor, dialog med SU/SMU
Februar		Elevundersøkelsen	Vinteraktivitet	Info fra FAU
Mars		Valg for neste skoleår	Temamøter, trinn	FAU-repr. med på temamøter
April		Forberede årsmøte	Trafikk-uke	Info fra FAU/ skole
Mai			17.mai	
Juni		Gjennomføre årsmøte	Opplæring	

Tid for tips!

Gode ingredienser i de fleste situasjoner

- Anerkjennelse
- Gjensidighet
- Raushet
- Respekt

Vær bevisst ulike typer mangfold

Synlige karakteristika

- Hudfarge
- Etnisk bakgrunn
- Kjønn
- Alder
- Utseende
- Klær
- Funksjonshemming

Usynlige karakteristika

- Verdier og holdninger
- Utdanning
- Religion
- Interesser
- Kompetanse
- Legning
- Personlighet

Situasjons- og erfaringsbetinget mangfold

- Følelser i situasjonen
- Reaksjonsmønstre, evne til å håndtere seg selv
- Tidligere erfaringer med skolen
- Opplevelser fra egen skoletid
- Helse
- Livssituasjon forøvrig
- Annen «bagasje»

Dialog som verktøy

Vennlig oppriktighet

- Sterk i sak, mild i form

Interesse

- Gjennom å stille spørsmål tilfører du samtalen energi samtidig som det oppstår ny forståelse hos begge parter

Bevegelse

- Det er avgjørende at man kan revurdere egne oppfatninger i lys av andres perspektiver

Respekt

- Viljen til å utvikle relasjoner og gi noe av seg selv avhenger langt på veg av at respekt er tilstede og ektefølt i dialogen

Hvordan få det gode til å gro?

Bevissthet omkring

- Hva vi lytter etter
- Hva vi gir oppmerksomhet
- Hva vi ignorerer
- Hva vi spør om
- Hva vi ønsker skal vokse

Husk: Positivt fokus gir mer av det som fungerer!

Medskaping

Medskaping innebærer at alle som deltar i et møte, er godt forberedt og klare til å bringe inn nye tanker, ideer og løsningsforslag til sakene som er satt på agendaen.

Dette avviker fra tradisjonelle medbestemmelsesmøter der en sak blir lagt fram og resten av møtedeltakerne er enige eller uenige, stemmer ja eller nei.

Skap trygge rammer for møtene

- Lag innkalling med tydelige forventninger til forberedelser
- Skill mellom driftsoppgaver og utviklingsoppgaver
- Bruk medskapning framfor medbestemmelse.
- Bruk gjerne spørsmål framfor forslag, vurderer positivt før negativt, bevisst utelate motforestillinger
- Verdsett mangfoldet, lag heterogene arbeidsgrupper
- Gjør prioritering framfor å bruke avstemning
- Sett dere mål og synliggjør ansvar i referat
- Tenk at det skal skje noe fra møte til møte

Det første møtet – hva er viktig å tenke på?

Uansett om du er nyvalgt representant eller om du har sittet i utvalget tidligere er det viktig at det første møtet legger til rette for best mulig arbeid i FAU.

Vi anbefaler derfor at dere i utvalget ber om å få:

- presentasjon av skolen v/skolens ledelse
- informasjon fra skolens ledelse om FAUs mandat og oppgaver
- bli-kjent-aktivitet for FAU-representantene, slik at det kan skapes et godt samarbeidsklima innad i utvalget
- anledning til å få gjennomføre samtaleplakaten «FAU – hva nå?»

<https://foreldreutvalgene.no/fug/materiell/verktøykasse-for-fau/>

Tips til et godt FAU

- Sikre at FAU-representantene får **god opplæring**.
- Ha gjerne en «**overlapping**» mellom gammelt og nytt FAU fra skolestart til høstferie.
- **Bli godt kjent** i FAU og gjør noe hyggelig sammen. Da er det lettere å samarbeide.
- Sikre **gode vedtekter og rutinebeskrivelser**. Vurder om det også er behov for rolleavklaringer. Etterlev det dere blir enige om.
- **Lag møteplan** for FAU. Se gjerne møteplanen i sammenheng med møter i skolens øvrige rådsorganer.
- **Lag årshjul** for FAU. Beskriv hvilke oppgaver som skal utføres, hvem som har ansvar og tidspunkt for gjennomføring.
- Del FAU opp i **ulike komiteer** med hvert sitt ansvarsområde. Da får dere gjennomført mer.
- Ha faste treffpunkter og **godt samarbeid med skoleledelsen**.
- Ha **faste møter med elevrådet** og samarbeid for å få en god skolehverdag.
- Ha **tett dialog med foreldregruppen** og gjennomfør flere av tiltakene de foreslår. Dere representerer alle foreldrene, og ikke bare FAU.
- Inviter eksterne fagpersoner til **temamøter** for FAU, foreldrene, elevrådet, elevene og/eller ansatte.
- Ta ansvar og initiativ til å **gjøre en forskjell** på skolen!
- **Vær synlige!** Vis skolen og foreldrene hva dere jobber med, og hva dere oppnår.
- **Hold gratisprinsippet høyt! Alltid!**
- **Ha elevene i fokus! Alltid!**

FUGs 10 råd

- for samarbeid og inkludering

1. Smil og si «Hei» til barn, ungdom og foreldre. Vi trenger alle å bli sett og møtt for den vi er!
2. Bry deg og vær nysgjerrig på det som foregår blant barn og unge, både fysisk og digitalt. Forsøk å forstå framfor å dømme. La det være lov å trå feil.
3. Våg å være den «kjipe» voksne som setter krav og grenser. Allier deg gjerne med andre foreldre. Barn og unge trenger rammer og varme, trygge, tydelige voksne som følger opp.
4. Finn juvelen i barn og ungdom – også de som ikke er dine egne! Alle har et talent eller en egenskap vi som voksne kan verdsette.
5. Tenk «Alle med» når noe skal skje. Etterspør de som uteblir.
6. Ta andres barn og ungdommer «på fersken» i å gjøre noe bra. Det vi fokuserer på, får vi mer av!
7. Vær ambisiøs, ikke bare på eget barn og ungdommers vegne men også på vegne av fellesskapet. Elever trives og lærer best der hvor klassemiljøet er trygt og godt!
8. «Ingen kan gjøre alt, men alle kan gjøre litt!» I sum kan du og foreldregruppen du tilhører, bidra med mye – på mange områder.
9. «Det du ikke vet, kan du ikke gjøre noe med.» Si ifra til skolen, både når ting fungerer og når det oppstår krevende situasjoner. Jobb for at det samme er mulig innad i foreldregruppa.
10. «Alt kan sies - det handler bare om hvordan man sier ting.» Vær vennlig og oppriktig. Vis interesse og lytt til andre. Ha respekt for andres synspunkter og rom for å skifte mening.

Hjem og skoles arbeid for inkludering, trygghet og trivsel - finnes det et gyldig «vi»?

- Vi har ulike roller men samme mål; elevene skal være trygge og trives på skolen og på fritiden; analogt og digitalt
- Vi samarbeider for å nå målet
- Vi bygger- og tar godt vare på tillit
- Vi jobber for gode relasjoner på alle nivåer i skolen
- Vi avklarer forventninger til hverandre og følger opp disse
- Vi skaper- og følger rutiner fordi det gir forutsigbarhet
- Vi er åpne og ærlige i vår kommunikasjon
- Vi har respekt for at opplevelser og meninger kan være ulike
- Vi viser raushet og forståelse for mangfoldet
- Vi tar et skritt tilbake når vi trår feil
- Vi bruker alle møteplasser og kontaktpunkter i skolen best mulig
- Vi kobler på frivilligheten der det er mulig og naturlig

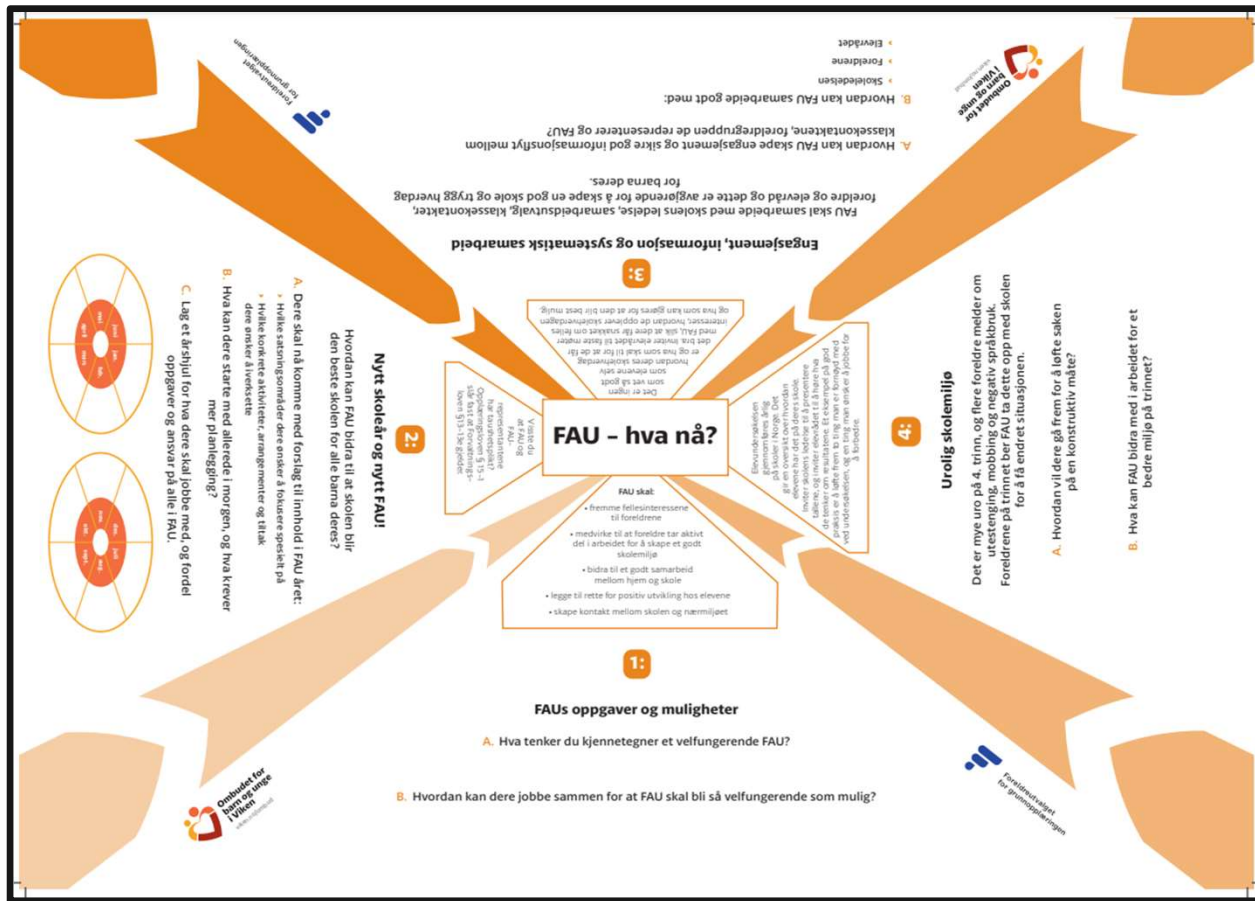
Snakk sammen!

«Det som kjennetegner en god dialog er at det som kommer ut er bedre og tydeligere enn hva noen av partene hadde tenkt ut på forhånd.

Det oppstår noe nytt og den nye innsikten mobiliserer til handling.»

Johan Velten

Samtaleplakat – arbeid i FAU

Samtaleplakatens del 1

1. Hvordan kan vi jobbe sammen for at FAU skal bli så velfungerende som mulig?

Gjensidig respekt, skape trygghet innad i gruppa, rom for alles meninger.

Synlig, god dialog, engasjement, god struktur og informasjonsflyt. Være forberedt til møter. Rause.

Vi kan prate sammen, være lyttende til hverandre, vise lojalitet, ingen spørsmål er for dumme, vi er der for barna, jobbe mot samme mål, gi rom for alle, viktig at d skjer noe når noe blir tatt opp, ha god respekt og ærlighet.

Godt samarbeid innad i FAU og ut til foreldrene, tydelige mål og oppgaver.

Møteoversikt og årshjul, agenda som er sendt ut i forkant, Fau-representant videreformidler trinnets ståsted, skolen oppretter er Teamsgruppe!

Klare mål og tydelig forventninger. God møtestruktur. Bli kjent og være mer interessert. Fordele oppgaver og være forberedt til møter.

Få konkrete oppgaver som det fokuseres på. Synliggjøre og tilgjengeliggjøre FAU representantene slik at alle vet hvem vi er og sikre god dialog og deling.

Samtaleplakatens del 2

- Hvilke temaer ønsker dere å fokusere spesielt på i FAU?

- Hvilke konkrete aktiviteter, arrangementer og tiltak ønsker dere å iverksette?

Samtaleplakatens del 3

- Hvordan kan FAU samarbeide godt med skolen, foreldrene og elevrådet?

Åpen dialog, invitere, ha felles møtepunkter

Rektors corner i fau møte

God dialog, informasjon, gjensidig respekt

Åpen og synlig møteplan. God informasjon både før og etter møte. Skape felles arena.

Rektor informerer litt fra skolehverdagen på hvert møte, ha felles møtepunkter

Gode rutiner for kommunikasjon på tvers av gruppene, være tydelige på hvor møtereferater publiseres, og hvordan man kontakter de ulike organene.

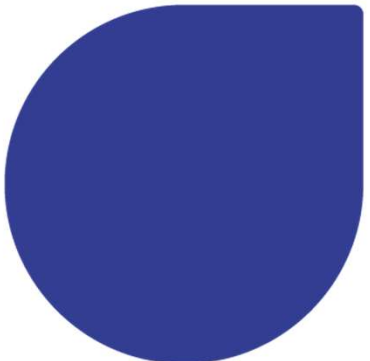
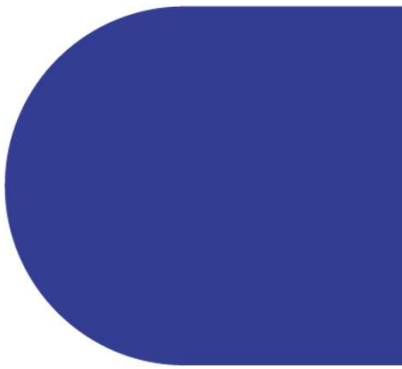
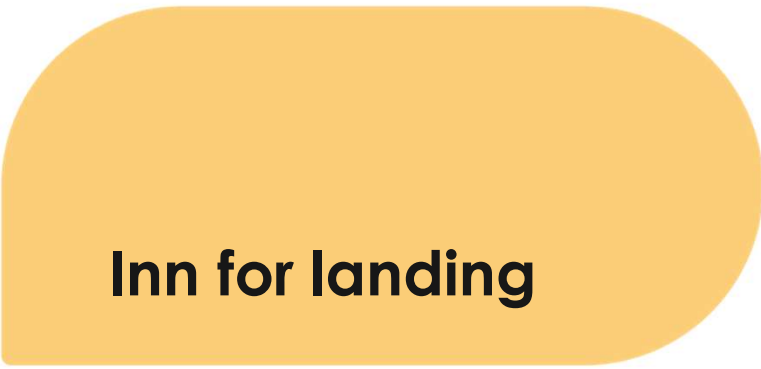
God, åpen kommunikasjon. Årshjul med planlagte møter og aktiviteter som foreldre lett kan forholde seg til. Jevnlig kommunikasjon med skolen/lærere.

Foreldremøter og lyttende i foreldregruppa

God kommunikasjon, initiativ fra elevrepresentantene i hver enkelt klasse,

Viktig informasjon må sendes ut i papirform/tlf kontakt til de som trenger det. Være åpne med de rundt. Passe på at informasjon som skal ut kommer ut til rett tid.

Åpenhet, viktig å møtes. Positivt at rektor er med på deler av FAU møte.

**«Det er viktigere med
relasjon enn å ha rett.»**

Inger Bergkastet

Gode råd for et konstruktivt samarbeid

1. Riktig forståelse av regelverket
2. Positive holdninger og verdier
3. Gode systemer og rutiner
4. Å skape aktive møteplasser
5. Å gjøre tydelige forventningsavklaringer
6. **Relasjonelt arbeid og inkludering**
7. En god dialog og oppriktig ønske om samhandling
8. Evnen til å tilpasse seg i møte med mangfoldet
9. Å spille hverandre gode
10. Evnen til gjenopprettende tilnærming
11. Konsistens og etterlevelse

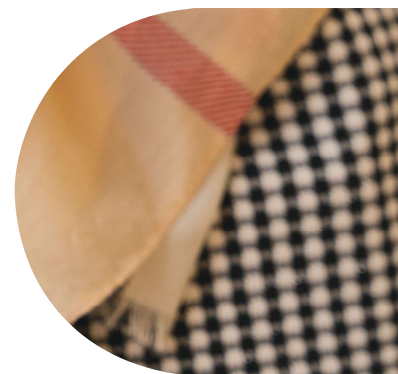
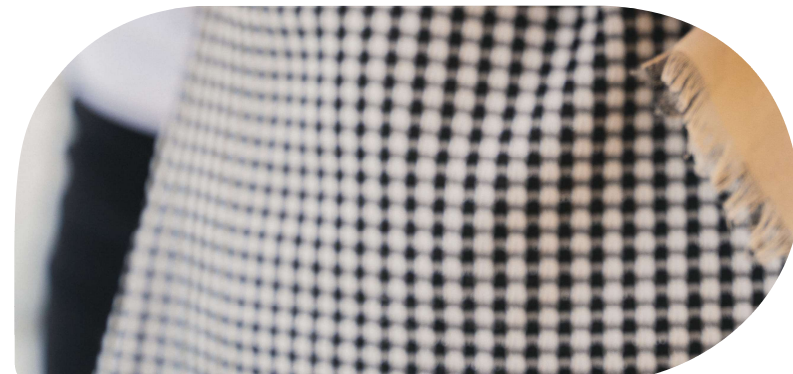
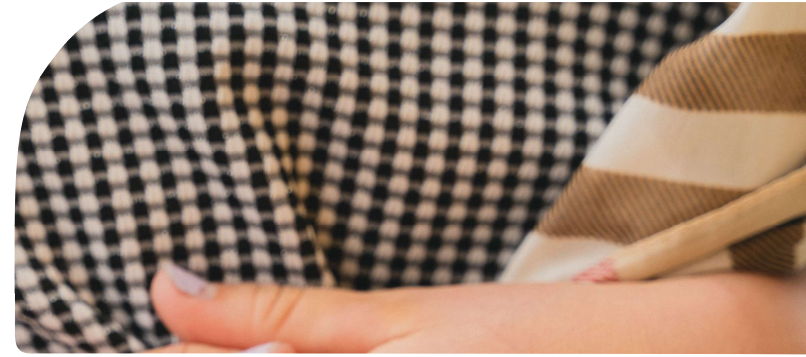

Alle - alltid!

Ha elevene i fokus!

Hold gratisprinsippet høyt!

Tenk samarbeid og
inkludering i alt dere gjør!

FUGs ressurser

Hjemmeside: <https://foreldreutvalgene.no/fug/>

Råd og utvalg i skolen:

<https://foreldreutvalgene.no/fug/category/rad-og-utvalg-i-skolen/>

Filmer og foredrag:

<https://foreldreutvalgene.no/fug/materiell/filmer-og-foredrag/>

Verktøykasse for FAU:

<https://foreldreutvalgene.no/fug/materiell/verktoykasse-for-fau/>

Samtaleduker til bruk i foreldremøter:

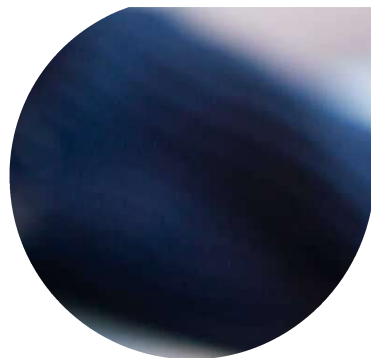
<https://foreldreutvalgene.no/fug/materiell/samtaleduker-fa-foreldrene-til-a-snakke-sammen/>

Meld deg på vårt nyhetsbrev:

<https://foreldreutvalgene.no/fug/>

Følg oss på SoMe

<https://www.facebook.com/fug.no>

Takk for oss!

Foreldreutvalget
for grunnskolene

• Postboks 29, 3833 Bø i
Telemark

• Besøk: Lundevegen 3, Bø

• +47 477 99 200

• Foreldreutvalgene.no